

5511 - ازدواج چه هنگام بر مرد واجب می شود؟

سوال

آیا ازدواج بر مردان واجب است؟

پاسخ مفصل

حکم ازدواج بر مردان بر اساس اختلاف اوضاع و احوالشان متفاوت است. ازدواج بر کسی که توانایی اش را دارد و نفسش به آن بی قرار است و ترس از وقوع در زنا دارد واجب است؛ زیرا حفظ نفس و عقیف نگه داشتنش از حرام واجب است و این ممکن نیست مگر با ازدواج.

قرطبی - رحمه الله - می گوید: شخص توانگری که بر خودش و دینش از مجردی بیم دارد و می ترسد که در ضرر واقع شود، این ترس برطرف نمی شود مگر با ازدواج و درباره وجوب ازدواج او اختلافی نیست.

مرداوی - رحمه الله - در کتابش «الإنصاف» می گوید: «بخش سوم: کسی که ترس از وقوع در زنا داشته باشد. نکاح در حق این شخص مطلقاً واجب است... عَنَّت اینجا بر اساس قول صحیح همان زنا است و گفته شده هلاک شدن به واسطه زنا... دوم: منظور از «مگر آنکه از خودش بیم افتادن در محذور را داشته باشد» اگر بداند که در آن واقع می شود یا گمان کند. و در فروع آمده است که: فقط در صورتی واجب است که این را بداند» (الإنصاف، جلد ۸، کتاب النکاح: أحكام النکاح).

اما اگر نفسش شوق ازدواج داشت و از هزینه کردن برای همسر ناتوان بود، این سخن حق تعالی برایش کافی است که:

﴿وَلَيْسَتَغْفِرِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ﴾ - [سوره نور: ۳۳]

(کسانی که [شرایط و امکانات] ازدواج را ندارند باید پاکدامنی پیشه کنند تا الله آنان را از فضل خویش بی نیاز نماید).

و بسیار روزه شود، زیرا جماعت محدثین از ابن مسعود - رضی الله عنه - روایت کرده اند که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: «ای گروه جوانان؛ هریک از شما که توانایی اش را داشت ازدواج کند، زیرا این برای فرو هشتن چشم و حفظ شرمگاه بهتر است و کسی که نتوانست روزه بگیرد زیرا باعث کنترل [شهوت] اوست». عمر خطاب به ابو الزوائد گفت: آنچه مانع از ازدواج تو می شود یا ناتوانی است و یا فجور.

نگاه: فقه السنة (۲/ ۱۵-۱۸).

نکاح برای کسی که [به سبب عدم ازدواج] دچار گناه می شود واجب است، حتی اگر این گناه، نگاه کردن یا بوسیدن نامحرم در صورت عدم ازدواج باشد. بنابراین اگر مرد یا زن می ترسد یا بر گمانش غالب است که اگر ازدواج نکند مرتکب زنا یا آنچه در حکم آن

است و نزدیک به آن است می شود مانند خود ارضایی، واجب است که ازدواج کند. وجوب ازدواج از کسی که گمان می کند حتی با ازدواج دست از این گناهان نمی کشد، ساقط نمی شود زیرا با ازدواج گناهش کمتر می شود چرا که او را ولو بعضی اوقات از کار ممنوع مشغول می دارد، برخلاف آنکه مجرد بماند که در این صورت در همه احوال در گناه غوطه ور است.

کسی که به حال جوامع ما نظر بیفکند و انواع مختلف فجور و وسوسه ها و اغواگری ها را ببیند قانع می شود که وجوب ازدواج در این دوران شدیدتر و قوی تر از هر دوران دیگر است الله تعالی خواهانیم که دل های ما را پاک نگه دارد و میان ما و حرام دوری اندازد و عفت و پاکدامنی را روزی ما گرداند. و صلی الله علی نبیا محمد.